

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

ΤΟΥ ALBERT ERLANDE

Η ΙΕΡΟΣΥΔΙΑ

ΚΟΥΣΤΕ, παιδιά μου, να σάς διηγηθώ ένα καταπληκτικό περιστατικό που μου συνέβη προ πολλών έτών στο Μεξικό, μάς ειπε ο γέρος παππούς μας ένα χαριτωμένο βράδυ που τον είχαμε περιτριγυρίσει όλοι και τον παρακαλούσαμε να μάς διηγηθώ καμιά απ' τις άπειρες περιπέτειες της ταραχώδους τυχοδιωκτικής ζωής του.

Βρισκόμαστε στα 1855. Την εποχή εκείνη ήμουν είκοσι πέντε έτων και είχα ξεκολλήσει μέχρι της τελευταίας πεντάρας την πατρική μου περιουσία.

Γιά τον λόγον αυτό έβριτα από πολλές και τρομαρές τρέλλες ανάγκασθηκα να έμπαρτσώ χωρίς πεντάρα και να φύγω γιά—πού άλλο;—έκει που πήγαιναν όλοι οι τυχοδιώκται κ' οι άποδιοικηταί της Εύρωπαικής κοινότητας, στην 'Αμερική. Μπήκα ως ναύτης στο Ισπανικό «Στέλλα Μαρία» και έτσι ένα όρατο πρωτό βρέθηκα στον 'Αγιο Φραγκίσκο.

Έπειτα άμείσεος «μέ τή μητέρα» όσας λένε, στην δουλειά. Έδούλεψα, έπάλεψα, άγωνίσθηκα τρία δλοκλήρα χρόνια χωρίς να κατορθώσω να 'πεντύω τίποτε. Τό μόνο που άπέκτησα σ' όλο αυτό τό διάστημα ήταν ένα μευλάρι σταχτί, ένα ζώο ευφύεστατο, μέ πόδια λεπτοκαμωμένα και μέ σενοδιωκτο κεφάλι. Είχα έξασήσος διάφορα έπαγγέλματα και σ' όλα είχα άποτυχία. Τότε σκέφθηκα και ένα νέο έπάγγελμα. 'Εγώσασα μέ διάφορους Παριασούς έμπόρους γυναικωνίαν είδών, μέ μου στέλλουν έπί πιστώσεις από τά είδη των γιά να τά διαβάσω στην χώρα του χρυσού τό τό δολαρίων. Έκείνοι δέχθησαν την πρότασή μου και μου έστειλαν την πρώτη δόση των έμπροσμάτων τους. Έτσι έβγα να πλανώδιος κωλήτης «Μαριωνίω είδών». Γύριζα από χωριό σέ χωριό μέ τό μουλαράκι μου φορτωμένο από δαντέλλες άσπρες και μαφρες, από λινά πλεκτά, κοσμήματα από έπικροστο χαλκό, στολισμένα μέ ψεύτικα μαργαριτάρια, μαρμαίδια, φτεσισίδια, ποδρες, πομπόν, βεντάλιες και τά λοιπά.

Όταν έφθανα σέ κάθω χωριό, γιά ν' άναγγείλω την άφιξή μου έπαίζα μ' ένα μικρό φλάουτο τις πρώτες νότες της Μασσαλιώδιος. Έτσι γίνετα ξεκουστικός σ' όσας τις βόρειες έπαρχίες του Μεξικού και στις νότιες πολιτείες των σημερινών 'Ηνωμένων Πολιτειών. 'Όλοι μέ φώναζαν «ο Γάλλος». Τά βράδια όταν τελείωνα την περιουσία μου πήγαινα στό καπηλειό του χωριού, όπου έβγα ευχάριστα μερικά ποτήρια μαζί μέ τους νέους, κάτι παιδιά φαρμάδια, συναθισμένα να ζούν διαρκώς στον ήλιο, να δαμάζουν άγρια όλογα και άγρια βουβάλια, να κοιμούνται ντυμένοι μέ τις μπότες, μέ τό όπλο τους κ' άπ' τό μαξιλάρι, γιάτί στό μέρη εκείνα ποτά δέν ήταν πανέντας άσφαλής. Τά παιδιά εκείνα μ' άγαποσαν πολύ άφ' ένος μέν γιάτί έβλεπαν πώς ήμουν κ' έγώ όμοιος κ' αυτοίς κ' άφ' έτέρου γιάτί σεβόμουν πάντα τις γυναικας τους, τά κορίτσια τους και τις άνηρέτριες τους. Ζούσα μέ χαρά μαζί τους.

Μιά μέρα περνούσα από κάποιο χωριό, που δέν θυμάμαι τώρα πού τό όνομά του. 'Η άφιξή μου συνέπεσε μέ την άφιξή ένος συντάγματος πεζικού κ' ένος συντάγματος ίππών που είχαν στρατοπεδεύσει έξω άπ' τό τέλος της γεωκονικής πολιτείας, ή όποία άπειχε μισή όρα άπ' τό χωριό εκείνο. Προς τιμήν των δύο συνταγμάτων έπρόκειτο να δοθής την έπομένη ένας μεγάλος χορός στην γεωκονική πόλι και γι' αυτό μόλις έπαίξα μέ τό φλάουτό μου τις πρώτες νότες της Μασσαλιώδιος, έγώ και τό σταχεί μου μουλαράκι περικυκλώθηκαμε από ένα όσρο γυναικας που ήθελαν ν' άγοράσουν τ' άπαραίτητα έφόδια γιά να στολιστούν γιά τον χορό. Περιετόν να σάς πω έίκα να χουσε δουλιάς. Πουλόσασ διαρκώς άπ' τό μεσημέρι κ' τό βράδυ.

Κατά τό σουρούπιμα κίνησα να φύγω άπ' τό χωριό εκείνο, όταν σέ μά τό στροφή του δρόμου άκουσα να μέ φωνάζουν από πίσω :

- 'Ε, Γάλλε :
- Στάφθηκα τότε και είδα στό φώς που έβγαίνα από κάποια πόρτα μισανοιχτή, μέ νέα κορί. Στάθηκα και την χαρτέσσα. 'Εκείνη μέ φώτισε άπότομα :
- 'Εχεις άκόμη δαντέλλες ;
- Έχω τόσες που φθάνουν να στολισώ όλο τό προικτό σου και τό προικτό των φιληνάδων σου. 'Ακομάρθηκα γαλάντας. 'Αλλά τώρα είνε άργά. Θά διαλέγης καλύτερα αύρια.
- 'Όχι, όχι ! Θέλω άπόνη.
- Γιατί δέν ήλθες στην πλατεία μαζί μέ τις άλλες ;
- Γιατί ο Ραμόν, ο άρραβωνιστικός μου δέν μου τό άπαιτέσει. Είνε πολύ ζηλιάρης. 'Ο πατέρας μου κ' ή μητέρα μου δέν μπορούσαν να μέ συνοδεύσουν γιάτί ήταν στην δουλειά. Τώρα κοιμούνται. Μή κάνης όόρυβο γιά να μέν

ξυπνήσουν. Λοιπόν, έχεις δαντέλλες ; Θέλω να είμαι πολύ όφρατο στον αδριανό χορό !

Όσο την έννοιωθα την ζήλεια του άρραβωνιστικού της ! 'Ηταν ένα άξιοκράτετο πλάσμα ή Ζουάνα—έτσι την έλεγαν—μέ κνήμες νευράδεις, μέ μικροσκοπικά ποδαράκια, μέ μάτια που λούτοσαν άστραπές, μέ άσπρο δέσμα και κάτασπρα συμμετρικά δόντια.

Έβγαλα διάφορες δαντέλλες άπ' τις πού φηγές, γιάτί είδα ότι τό σπύτι ήταν χαμηλό και ή Ζουάνα φτωχικά ντυμένη. 'Εκείνη τις κούταξε προσεκτικά και μου τις έδωσε πίσω μέ ύφος περιφρονητικό. Μού ζήτησε να της δείξω τις καλύτερες κ' άγόρασε πρόματι τις σπανιότερες κ' άκριβότερες. Έπειτα γιά να μέ πληρώσει έβγαλε άπ' τό βαλάντιο της διάφορα νομίσματα που τό είχε φάινεται οικονομία ένα-ένα και μου τό έμέτρησε προσεκτικά.

- Δέν φθάνουν ! της είπα όταν τέλειωσα τό μέτρημα.
- Παρίμενε μέ σιγμή, μου είπε τότε εκείνη.
- Έβγαλε τά παπούτσια της και σιγά-σιγά, προσεκτικά γιά να μέν κάνη όόρυβο, άνήρθηκε την έύλητη σάλλα κ' έφθασε στό έπάνω πάτωμα. Όταν κατέβηκε στό δωμάτιό μου κάσα πατάματα που είπε ψυθυστά μέσα από ένα παράθυρο.
- 'Ε, Γάλλε, έτοιμάσε την ζυγαρία σου.
- Στις προστάγες σου, σινορία !

Συνέβηνα πολλές φορές ή καλίτσησός μου να μέ πληρώνουν μέ κομμάτια χρυσού άκατέργαστο ή και μέ άσημα. 'Ο τρόπος εκείνος της πληρωμής μέ διασκεδάζε γιάτί έδινε κάποια χάρη σέ έπάγγελμά μου.

Βρισκόμουν κοντά στό παράθυρο και την άκουσα να λέη μουλογώντας :

- 'Ο Θεός να μέ συγχωρήση !...
- Γύρισα να κοιτάξω και την είδα πρώτα να κάνη μέ σύντομη προσευχή κ' έπειτα να ξεκομώδη άπ' τον τοίχο έναν άσημένο Έσταυρωμένο.

Σέ λίγο βγήκε έξω κρατώντας στό άριστερό της χέρι τον Έσταυρωμένο και στό δεξί της ένα τσεκούρι. Πήγε στην μέση του δρόμου, γονάτισε, άκούπησε τον Έσταυρωμένο κατά γής κ' έπειτα μ' ένα χτύπημα του τσεκούριού τό έκοψε τό άριστερό χέρι. Τό κομμένο άσημένο χέρι ήθελε έπειτα και τό έριξε μέσ' στην ζυγαρία μου.

- Νά, πληρώσου, Γάλλε ! μου είπε.
- 'Η πρῆξις της εκείνη μου έκανε κατίπληξη. Οι τυχοδιώκται, όσας ήμουν έγώ, είνε πάντα προληπτικοί.
- Καθώς έπερνα τό άσημένο εκείνο χέρι, της είπα :
- 'Ωρισμένος θά είσαι όφρατα αύριο.
- Και βέβαια, άφού άκούληση την ψυχή μου π' αυτό.

Έπειτα κόλλησε μέ πάθος τό χείλη της σόν άκρωτηριασμένο Έσταυρωμένο και μήχη μέσα κρατώντας τον διαρκώς στό στόμα της.

Την έπομένη έβρομάδα έτυχε ν' ξαναπεράσω άπ' τό χωριό εκείνο.

Είχε νυχτώσει παιδ και έπαχνα να βρω τό πανδοχείο του χωριού. Γι' αυτό καθώς περνούσα μπροστά στό σπίτι της Ζουάνας έπαίτα τό φλάουτό μου.

Δέν είχα προσπεράσει άκόμη όταν ή πόρτα άνοιξε διάπλατα και βγήκε τρέχοντας ή Ζουάνα, ή όποια όρησε άγρια καταπάνω μου.

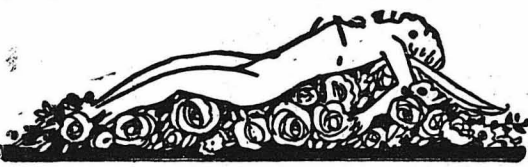
- Ξεκουμπίσου από δω, καταραμένο μάγε ! μου φώναξε μέ μέ φωνή που έμοιαζε μέ όύρλιασμα. 'Ο πατέρας μου κ' ο άδελφός μου θά σέ σκοτώσουν σάν σκυλιά όπου σέ βρουν... Ξεκουμπίσου, πειρασμέ ! Σατανά, ξεκουμπίσου από δω, καταραμένος νέσος πειρασμέ !

Και έξέσπασε σ' ένα ζαφνικό δυνατό γέλιο.

- Ναι, ήμουν ή άραιότερη του χορού—είπε πάλι τώρα ένώ ο τόνος της φωνής της ήταν αλλοιωμένος. 'Ημουν τόσο όφρατα που ο άρραβωνιστικός μου γιά χάρη μου φιλονείκησε μ' έναν άξιοκράτη ! Και ο άξιοκράτης εκείνος έβγασε στον Ραμόν μου έίκα ένα έγώ στον Έσταυρωμένο. Μέ μέ σαθιά, τ' άκούς καταραμένο Γάλλε ; μέ μέ μόνο σαθιά έκοψε τό άριστερό χέρι του Ραμόν, σύρριζα... Ναι, τόκοιχε τό άριστερό χέρι, τό ίδιο μέ τό χέρι του Έσταυρωμένου που έκοψε έγώ. Και ο καυμένος μου ο Ραμόν πέθανε, πέθανε. πέθανε έκει καταμαής του δρόμου. Χά, χά, χά !...

- Μέσα άπ' τό σπίτι άκούσθησαν φωνές.
- Ζουάνα ! Ζουάνα ! Πού είσαι ;
- Είμαι μέ τον Γάλλο ! φώναξέ !
- έκείνη.

Και μέ μέ έκφραση τρόμου έφυγε τρέχοντας σόν να φοβόταν την

ΤΑ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ

Ο ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ Ο ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Όλοι οι λαοί του κόσμου έχουν δημιουργήσει με τη φαντασία τους έναν τύπο φαντάσματος, το οποίο παρουσιάζεται στα βασιμικά ανάκτορα κατά προτίμηση, και μάλιστα σε κρίσιμες περιπτώσεις, για να ποσαναγγαίλη κανένα δυσάρεστο γεγονός.

Οι Γερμανοί είχαν την Καθαρίστρα, η οποία παρουσιάζονταν στους διαδρόμους των βασιλικών ανακτόρων κάθε φορά που κανένας σβαβικός κίνηρος άπειλοσος την αυτοκρατορική οικογένεια της Πρωσίας. Πολλοί μάλιστα διεκινείοντο πώς είδανε με τα μάτια τους το φρικτό αυτό φάντασμα, να κρατάει στα χέρια του την τρομοφή σκούπα του!

Η Αίθρια ελε τη θρυλική Λευκή Κυρία. Οι Ρώσοι είχαν και αυτή, ως τύπο φαντασματος, με μυστηριώδη κυρία, η οποία ξεφύλλιζε ορδα στους διαδρόμους των ανακτόρων όταν έπρόκειτο να πέσει καμιά σπουδή στην τσαρική οικογένεια. Και οι Γάλλοι επίσης είχαν τον Κόκκινο Άνθρωπο, ένα φάντασμα, το οποίο ένεφανίζοντο στ' αντίκροτο του Κερουακού. Το φάντασμα αυτό το είχε δει κάποτε ο Μέγας Ναπολέων υπό της εξής συνθήκας:

Ο κόμης γτε Σανκνιή άρηγεται στ' άπονημνευμάτα του ου, με μέρα, ενώ ο Ναπολέων καθότανε στο γραφείο του, έχοντας μπροστά του άπλωμένο ένα μεγάλο χάρτη της Ρωσίας π'έτοιμάοντας ένα σχέδιο έκστρατείας, έννοιωσος ξαφνικά κάποιου άδορατο χέρι να τον χτυπάει άλλαφρά στους ώμους. Γόρως άμέσως έσηπά το κεφάλι του και ρώτησε τρομαγμένος:

— Ποιος είναι αυτός;
Ο ίδιος ο κόμης γτε Σανκνιή που ήταν παρών σ' αυτή τη σσηνη, λέει παρακάτω, στ' άπονημνευμάτα του, πώς; ο Ναπολέων φάνηκε έξαφνα πολύ ταραγμένος και πώς άρχισα να κουνεινάξη με ζωηρές χειρονομίες αλλά χαμηλόφωνα μ' έναν άηθροκο τον όποιο μονάχα αυτός έβλεπε. Τέλος, έφώνασε δυνατά, σάν ν' άποκρινόντανε σάν άδορατο συνομιλήτη του— ο όποιος δέν ήταν άλλος από τον περιφίμο Κόκκινο Άνθρωπο, καθώ; έπιστεύθη άργότερα—:

— Ναί, έχεις δίκιο, πρέπει να πάω άμέσως την έκστρατειάν αυτή!...

Και την έκανε πράγματι. Τ' άποτελέσματά της όμως ήταν βέβαια για το Ναπολέοντα. Ο γαλλικός στρατός έπαυσε άφάνταστος συμφορές στη μάχη της Μόσχας. Και από τότε άρχισα να δύν το άδορατο του Ναπολέοντος—άπό την άποχή δηλαδή που ο μέγας στρατηλάτης είχε την άπρονοσία ν' άκούση τις συμβουλές του Κόκκινου Άνθρώπου.

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

Η ΜΕΘΗ ΤΟΥ ΚΑΜΒΥΣΗ

Ο βασιλεύς της Πελοπίας Καμβύσης, ήτο έξαιρετικά μέθυσος. Μιά μέρα ένας έννοούμενος του αυλικού, ο Πηξέσσης, έτόλμησε να του άπευθόνη σχετικώς διάφορες συμβουλές και παρατηρήσεις.

— Θα σου άποδειξω, του είπε τότε ο Καμβύσης, ότι το κρασί δέν μου άφαιρεί ούτε την κρίση, ούτε την ένδοξοχία στο τόξουμο. Και άμέσως άφου κάθησε στο τραπέζι, άρχισα να πίνω κατά κόρον ως ότου έμθύσα. Τότε διάταξε να του φέρουν το παιδί του Πηξέσσης και να το δάσουν σ' ένα δέντρο. Έπειτα άποτεινόμενος προς τον δυστυχισμένο πατέρα του είπε:

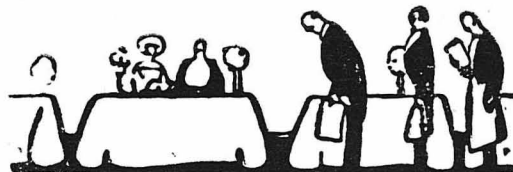
— Αν δέν διαπεράσω με το βέλος του τόξου μου την καρδιά του γιου σου, τότε θα παραδεχθώ, ότι πράγματι με ζαλίζει το κρασί κ' ότι δέν πρέπει να πίνω πλέον.

Και άφου τόξουσε διάπρασος πραγμωτικώς με το βέλος του την καρδιά του άτυχούσ παιδιού!...

μαγική δύναμη των δαντελλών μου.
— Καταραμμένα, πάγε! Σκομμώσου! μου φώναξε για τελευταία φορά.

Ετυγχως στον χρόνο της κλειδωσος καλά την πόρτα του σπιτιού της κ' έτσι χωρίς να όλλη, μοδβίσας καιρό ν' άναβθώ στο σταχί μου μουλαράκι και να γίνει άφαντος, γλυτώνοντας άπ' την μανία των συγγενών της, που άρρωσμένος θα με σκότωναν.

Albert Erlande

ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ ΚΙ' ΑΣΕΧΑΣΤΑ

Ο ΣΚΟΥΛΟΥΔΗΣ... ΠΟΙΗΤΗΣ!

Ο πρό ήμερών άποθανών πρόην Προσθουκούρος και άλλους προσευτης στην Ίσπανία, ο υπέρπλοτος και καλαίσθητος Στέφανος Σκουλούδης, όταν ήταν νέος, δηλαδή πρό εξήκοντα έτών, ήσυχολετο βέβαια με χρηματικώς επιχειρήσεις άλλα έθεραπέυε και τας μουσας. Ήτο λάτρης δηλαδή και του Καρ'ώου με και λογού Έρμου. Μ' άλλα λόγια, νέος ο Στέφανος Σκουλούδης ήταν ποιητής!

Τα ποιήματά του ο Σκουλούδης τα έδημοσίευε σε διάφορα περιοδικά και ήμερολόγια της έποχής του. Έγραφε δέ τους στίχους του, όπως όλοι αγάδην τότε, στην καθαρεύουσα. Μά δέν παροφρονόσος και την δημώδη, στην όποια έχει γράψει λίγα μόν με τα καλύτερά του ποιήματα.

Άημοσεύουσε παρακάτω ένα άπό τα εις δημώδη γλώσσαν γραφέντα ποιήματα του άποθανέντος βασιπλούτου.

Το ποιήμα αυτό άγούρησε σά 1882, έδημοσίευθη όμως σά 1888, δηλαδή 26 χρόνια ύστερα, από την έποχή που γράφτηκε. Το έδημοτεύουσε μια έφημερίς στο πρωτοχρονιάκιό της φύλλο, και άπό αυτόν το παράλειβεν ο «Ραμαγιάς», ο όποιος το έκρινε ραμπαγαδικάστα, δηλαδή με το γνωστό του κέφι.

— Η στυγοργα, έγραψε ο «Ραμπαγιάς» περιάζοντας τον ποιητή για τα πλούτη του, ρέει ως Πανταλώς και η όμοιοκαταλήξια του είναι πλοσυρία!...

Και καταλήγει:
— Τι κριμα: Ο πλοστος έφόνευσεν έν αυτό —εφ Σκουλούδη δηλαδή— την ποιήσην.

Νά τώρα και το ποιήμα το όποιον φέρω, έπιγραφη:

Το γράμμα

Ένα γράμμα, ένα γράμμα δ' άνέλπιστη χαρά μου!
Είν' έκείνης, το γνωρίζω—άχ πώς τρέμει η καρδιά μου.
Δες το στέφρο μου πώς θέλει η ταλαίπωρη να χρίση,
να χυθί το γράμμ' άπάνω να το ίδίη να το φιλήση.

Νά του πη τα δάκρυά της, να του πη πώς τόσους χρόνους,
για χαρά είχε την πίκρα, για έλπίδα της τους πόνοους,
κι' έκούπα η άθλια και την έσπινε η λύπη
κι' ένα σύντροφο δέν είχε τον ναυμό της κήν να είψη!

Άχ! πώς τρέμει η καρδιά μου—άρα γε τι να μου γράψη;
Άρα γε να μ' ένθυμείται, άρα γε να μεταβλήθη,
και τ' άραϊον παράλειβεν μας να ποθίη να τ' άπαρφήση;
Ω! Είπες με, πές με, γράμμα, πριν άνόμα, να σ' έγγιξω.

Γιατί τρέμει η καρδιά μου, και φοβούμαι να σ' άνοιξω;
Πές μ' ένδωσά σε χαϊδέσει το δειλό μου τούτο χέρι,
ή σιωπηλή σου γλώσσα τι μου κρύπτει, τι μου φέρει;

Η χαρά, έν ίσως λόγον συμπαθητικόν κήν ένα
ίπνο μέρος της, στα κρύα φέρνει σπλάχο μου, για μένα,
και με λόγια ότι ξεύρει το κρυφό που με μαρναίει
και με λόγια ότι βλέπει τι το γέλιο μου πικραίνει.

Κι' ίσως, ίσως με λυπείται... με λυπείται; Τρέλλα, τρέλλα!
Ίσως, άφροντις έκείνη όταν σ' έγραφεν έπίλα
και η χείρ της ως έκ τύχης, με την άκραν του ναλάμου
εις τας παγεράς γραμμάς σου, έβριπτε το όνομά μου.

Ω φορική άμφιβολία, που το γράμμ' αυτό θα λύθη,
μ' όμωσ δες π'ισον η χείρ μου τρέμει να τ' άποσαργαίση!
Πλην τετέλειται, δ' γράμμα—μιά στιγμή δέν άναβαλλο
και πυρξέσων νά! Σ' άνοιγώ!... Ήταν γράμμα... τίποτ' άλλο!

Στεφ. Σκουλούδης

Ο Σκουλούδης έξέδωκε στην νεότητά του και ποιητική συλλογή, μ' ένα άρχαίοντα τίτλο που μάς διαφεύγει τη στιγμή αυτή. Τα ποιήματά του σ' αυτή ήσαν όλα σε υπερχαθαρεύουσαν. Όταν όμως πέρασαν άρχατά χρόνια, ο Σκουλούδης, πλούσιος πλέον, μετανόησος για την έκδοσή της, συλλογής, του αυτής την όποια θεαρούσε πλέον, ως νεανικό άμάρτημα, γύφωσ ο' όλα τα παλαιόβιβλιοκοπεία κ' όσα άντίτυπα βρήκε κ' άγόρασε και τα έσχισα!...

Φτωχή ποιήσης!...
Άς μη παρανευνομάστε όμως. Το ίδιο άκρηβός έκαμε στην κρώτη του ποιητική συλλογή και γνωστός σήμερα εδύμογραφός, χρονογράφος, θεατρικός συγγραφέας κλπ.

Ο Κομβελόγιος